

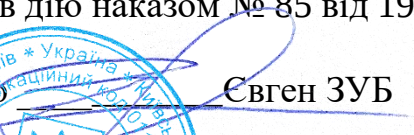
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ**

ПОЛОЖЕННЯ
про реалізацію права на вільний вибір вибіркових освітніх
компонентів здобувачами фахової передвищої освіти
Київського фахового коледжу транспортної інфраструктури

Затверджено Педагогічною радою,
протокол № 3 від 19.12.2025

Введено в дію наказом № 85 від 19.12.2025

Директор Євген ЗУБ

ЗМІСТ

I Основні терміни, визначення та аббревіатури	3
II Загальні положення	4
III Методичне забезпечення реалізації права здобувачів освіти на вільний вибір навчальних дисциплін	5
IV Організаційно – технічне забезпечення реалізації права здобувачів освіти на вільний вибір навчальних дисциплін	8
V Прикінцеві положення	10
Додаток А	11

I Основні терміни, визначення та аббревіатури

Освітньо-професійна програма у сфері фахової передвищої освіти – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньо-професійної програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом фахової передвищої освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які здобувач здатний продемонструвати після завершення освітньо-професійної програми або окремих освітніх компонентів.

Пререквізити – перелік результатів навчання та/або компетентностей, якими повинен володіти здобувач, або перелік навчальних дисциплін, які здобувач повинен вивчити перед початком навчання з певної навчальної дисципліни чи іншого освітнього компонента освітньо-професійної програми.

Постреквізити – навчальні дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни.

Силабус – стислий опис освітнього компонента освітньо-професійної програми, який містить основні характеристики навчальної дисципліни і має на

меті допомогти здобувачеві фахової передвищої освіти в організації його навчальної діяльності. Силабус вибіркового навчальних дисциплін призначений для допомоги здобувачам фахової передвищої освіти у виборі дисциплін та формуванні індивідуальної освітньої траєкторії.

Soft skills – «м'які навички», «соціальні навички» чи «навички успішності» - універсальні освітні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача фахової передвищої освіти в різних галузях, успішності на робочому місці та для його особистісного розвитку. До *soft skills* включають навички комунікації, лідерства, креативності, здатності брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості вчасного виконання поставлених завдань, здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення тощо.

E-learning – це комплекс використання інформаційних та електронних технологій із застосуванням комп'ютера чи телефона, мережевого, віртуального та мультимедійного навчання.

II Загальні положення

Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами фахової передвищої освіти у Київському фаховому коледжі транспортної інфраструктури (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Київському фаховому коледжі транспортної інфраструктури та інших нормативно-правових актів.

Положення є документом, який регламентує порядок забезпечення здобувачам фахової передвищої освіти права вільного вибору навчальних дисциплін у Київському фаховому коледжі транспортної інфраструктури (далі – Фаховий коледж).

Вибіркові освітні компоненти вводяться в освітньо-професійну програму для реалізації права здобувачів фахової передвищої освіти на вільний їх вибір для задоволення індивідуальних потреб і спрямовані на формування та розвиток як загальних, так і спеціальних компетентностей, набуття *soft skills*.

Обсяг вибірових освітніх компонентів становить не менше 10% загального обсягу відповідної освітньо-професійної програми, за якою навчається здобувач фахової передвищої освіти. Загальні підходи до формування структури вибіркової складової освітньо-професійних програм та навчальних планів визначаються нормативною базою Фахового коледжу.

Навчальні дисципліни, які пропонуються здобувачам фахової передвищої освіти для вибору, формуються у Каталог вибірових навчальних дисциплін (далі – Каталог).

Вибір освітніх компонентів здобувач фахової передвищої освіти здійснює в процесі формування свого індивідуального навчального плану з Каталогу, передбаченого відповідною освітньо-професійною програмою та робочим навчальним планом, з дотриманням послідовності їх вивчення відповідно до структурно-логічної схеми підготовки за освітньо-професійною програмою. Після включення вибіркового освітнього компоненту в індивідуальний навчальний план здобувача фахової передвищої освіти, він є обов'язковим для вивчення.

Голови циклових комісій, які пропонують вибірові навчальні дисципліни, забезпечують підготовку силабусів даних дисциплін, які розробляють члени циклових комісій відповідного напрямку.

За підготовку силабусів, робочих програм, методичних та організаційних матеріалів змісту навчального контенту робочій програми та якість викладання, несе відповідальність викладач за яким закріплено викладання відповідної вибіркової дисципліни.

Зміст конкретної вибіркової навчальної дисципліни визначає її силабус навчальної дисципліни. Силабус має бути доступний здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисциплін на наступний навчальний рік.

III Методичне забезпечення реалізації права здобувачів освіти на вільний вибір навчальних дисциплін

Для реалізації права формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачі фахової передвищої освіти можуть обрати вибірові освітні компоненти в межах Каталогу, яким визначається їх кількість та обсяг.

Пропозиції щодо Каталогу можуть надавати всі циклові комісії Фахового коледжу за умови наявності відповідного кадрового, навчально – методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності циклової комісії своєчасно задовольняти потреби здобувачів фахової передвищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання.

Циклові комісії пропонують вибіркові освітні компоненти для формування Каталогу з урахуванням ініціативи та побажань здобувачів фахової передвищої освіти.

Формування Каталогів має відповідати принципам альтернативності, конкурентності та студентоорієнтованості.

До Каталогів вносяться дисципліни, що:

- є актуальними, наукомісткими, мають інноваційний або практико-, професійно – орієнтований характер;
- вивчаються шляхом поєднання традиційних технологій з технологіями E-learning, передбачають використання активних та інтерактивних методів навчання;
- спрямовані на розвиток Soft skills;
- забезпечують урахування вимог ринку праці, потреб роботодавців та запитів здобувачів фахової передвищої освіти;
- мають навчально – методичне та інформаційне забезпечення, необхідне для їх засвоєння.

Каталоги, як правило, мають періодично оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм та, зокрема, отриманих від здобувачів фахової передвищої освіти та інших стейтхолдерів рекомендацій і зауважень, результатів опитування здобувачів фахової передвищої освіти щодо організації їх вивчення, результатів моніторингу ринку праці тощо.

Перегляд вибірових освітніх компонентів здійснюється робочою групою освітньо-професійної програми, зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами, узгоджується на засіданнях циклових комісій та затверджуються методичною радою.

Виключенню з Каталогу підлягають вибіркові освітні компоненти, які мають негативні відгуки здобувачів фахової передвищої освіти щодо якості викладання, а також дисципліни, що не були обрані здобувачами протягом останніх трьох років.

Каталог за кожною освітньо-професійною програмою формується в поточному навчальному році на наступний навчальний рік.

Процедура вибору навчальних дисциплін із Каталогу включає такі етапи:

- 1 Завідувач(ка) відділення та/або голова випускової циклової комісії протягом навчального року, до ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти з силабусами вибірових навчальних дисциплін, пояснює здобувачам фахової передвищої освіти поняття «Індивідуальна освітня траєкторія», «Індивідуальний навчальний план», «Обов'язкові та вибірові освітні компоненти» та «Силабус».
- 2 У лютому попереднього навчального року здобувачі фахової передвищої освіти ознайомлюються з силабусами вибірових освітніх компонентів.
- 3 У березні попереднього навчального року за допомогою анкетування здобувачі фахової передвищої освіти вибирають дисципліни, які вони бажають вивчати в наступному навчальному році.
- 4 Опрацювання результатів вибору дисциплін.
- 5 У квітні попереднього навчального року повторне анкетування здобувачів фахової передвищої освіти у разі неможливості формування навчальної групи для вивчення певної дисципліни.
- 6 Опрацювання результатів вибору дисциплін.
- 7 У травні попереднього навчального року здобувачі фахової передвищої освіти подають заяви на ім'я заступника директора з навчальної роботи про перелік вибірових навчальних дисциплін, які він хоче вивчати в наступному навчальному році.
- 8 На підставі поданих заяв завідувач(ка) відділенням, складає списки здобувачів фахової передвищої освіти та формує їх у групи.

Якщо здобувач фахової передвищої освіти з поважної причини (хвороба, участь в академічній мобільності, військова служба тощо) своєчасно не

визначився з вибірконими навчальними дисциплінами, то він має право їх обрати протягом першого тижня після того, як він повернеться до навчання.

У разі неможливості формування навчальної групи для вивчення певної дисципліни (кількість здобувачів фахової передвищої освіти складає менше 30% від загальної кількості), здобувачам надається можливість або здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп, або опановувати обрану дисципліну індивідуально з використанням змішаної форми навчання та індивідуальних консультацій (можливість надається за обґрунтованою заявою здобувача фахової передвищої освіти та рішенням циклової комісії, яка забезпечує викладання цієї дисципліни).

Здобувач фахової передвищої освіти, який не визначився з переліком вибірових навчальних дисциплін та не подав заяву у визначені терміни, буде включений до групи вивчення тих дисциплін, які визначить голова випускної циклової комісії.

Обрані здобувачем фахової передвищої освіти вибірові навчальні дисципліни вносяться до індивідуального навчального плану та включаються в навчальне навантаження циклової комісії на наступний навчальний рік.

Для забезпечення прозорості освітньої діяльності Фахового коледжу, надання релевантної інформації про вибірові навчальні дисципліни усім зацікавленим особам Каталоги за спеціальностями та/або освітньо-професійними програмами з гіперпосиланнями на силабуси оприлюднюються на офіційному сайті Фахового коледжу.

IV Організаційно – технічне забезпечення реалізації права здобувачів освіти на вільний вибір навчальних дисциплін

Завідувачі відділень Фахового коледжу забезпечують право здобувачів фахової передвищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін, а також застосовують заходи відповідного реагування при виявленні проявів адміністративного впливу на здобувачів фахової передвищої освіти при виборі навчальних дисциплін.

Щорічно завідувачі відділень організовують інформаційно – роз'яснювальну та організаційну роботу щодо належної реалізації права

здобувачів фахової передвищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін, у тому числі:

- проводять ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти першого року навчання з особливостями освітнього процесу й структури навчальних планів у розрізі обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів, у тому числі забезпечують їх реєстрацію в системі інтерактивно – дистанційного навчання;
- організовують проведення роз'яснювальної роботи зі здобувачами фахової передвищої освіти щодо наявних у Фаховому коледжі процедур формування каталогів вибіркового навчальних дисциплін та особливостей здійснення їх вибору (порядку, строків тощо);
- забезпечують консультування здобувачів фахової передвищої освіти з питань вибору навчальних дисциплін, оперативну інформаційну підтримку процедури вибору.

Терміни проведення процедури вибору здобувачами фахової передвищої освіти навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного планування та організації освітнього процесу, формування контингенту здобувачів фахової передвищої освіти у групи і потоки для планування навчального навантаження педагогічних працівників, його методичного і кадрового забезпечення.

Процедура вибору вибіркового навчальних дисциплін здійснюється здобувачами фахової передвищої освіти до 31 травня на наступний навчальний рік.

У випадку поновлення, переведення здобувача фахової передвищої освіти або допуску його до занять після завершення академічної відпустки за його письмовою заявою та згодою відповідної випускової циклової комісії можливе перезарахування вибіркового освітніх компонентів за рахунок фактично вивчених дисциплін.

У якості вибіркового освітніх компонентів можуть бути перезараховані навчальні дисципліни, що вивчалися в іншому закладі фахової передвищої освіти – як учасник програми академічної мобільності з дотриманням вимог «Положення про академічну мобільність».

Результати вибору навчальних дисциплін на підставі заяви здобувача фахової передвищої освіти (Додаток А) затверджуються наказом директора Фахового коледжу, вносяться до індивідуального навчального плану здобувача фахової передвищої освіти і є обов'язковими для вивчення.

Якщо здобувач фахової передвищої освіти із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до завідувача(ки) відділення із заявою для зарахування на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документи, які засвідчують поважність причин. Заява на зміну вибіркової навчальної дисципліни у сформованому індивідуальному навчальному плані має подаватися не пізніше ніж за місяць до початку семестру, в якому викладається ця дисципліна.

Зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається.

Результати вибору навчальних дисциплін (заяви, результати опитувань тощо) та розпорядчі документи про формування навчальних груп зберігаються упродовж усього терміну навчання здобувача фахової передвищої освіти.

V Прикінцеві положення

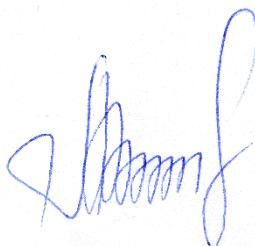
Дане Положення розглядається і схвалюється Педагогічною радою Фахового коледжу та затверджується директором Фахового коледжу.

Положення набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом директора Фахового коледжу, якщо інше не передбачається тим же наказом.

Зміни та доповнення до цього Положення вносяться цикловими комісіями, розглядаються Методичною радою, ухвалюються Педагогічною радою Фахового коледжу та затверджуються директором Фахового коледжу.

Фаховий коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

Заступник директора з
навчальної роботи

Аліна BOBK

Додаток А

Заступнику директора
з навчальної роботи

здобувача фахової

передвищої освіти _____ курсу

групи _____

_____ форми навчання

(ім'я, прізвище)**ЗАЯВА**

Прошу включити до мого індивідуального навчального плану на 20__/20__
навчальний рік за освітньо-професійною програмою «_____»
_____»

спеціальності _____

наступні вибіркові освітні компоненти:

Назва освітнього компонента	Кількість кредитів
_____ курс	

(дата)_____
(підпис)